

Téma: Hranice a mosty – migrace

Tématem migrace se budeme hlouběji zabývat ve třech různých pracovních blocích.

Každý blok zkoumá jeden konkrétní aspekt tématu, nabízí různé pohledy a poukazuje na možné problémy. Aktivity určené pro celou třídu i skupinové aktivity čerpají inspiraci ze stálé expozice v Domě evropských dějin.

Blok 1 Proč je migrace pro 21. století tak „aktuální téma“?

Blok 2 Osobní zkušenosti s migrací – obyčejný člověk jádrem každého příběhu

Blok 3 Zprávy o migrantech a migraci v médiích

Každý blok tvoří:

- poznámky pro učitele
- výukové aktivity
- podpůrné obrazové a textové materiály
- doporučené internetové zdroje

Aktivity mohou zahrnovat diskuse moderované vyučujícím, skupinovou práci, samostudium a práci s primárními a sekundárními historickými prameny. Vyučující mohou rozhodnout, které aktivity určené pro celou třídu a které skupinové aktivity použijí.

Představení tématu

Lidé jako druh se neustále stěhují, nepřetržitě migrují z místa na místo. Proč to ale dělají a co to ve svém důsledku obnáší? Je to kvůli práci, zábavě nebo z jiného důvodu? Jsou jejich cesty dlouhé nebo krátké? Přesunují se dobrovolně, nebo je k tomu nutí okolnosti, nad kterými nemají kontrolu? Co se s nimi děje, když dorazí do nových destinací, a jak je přijímají lidé, kteří tam již žijí? To jsou jen některé příklady otázek, které si musíme položit, když se zabýváme otázkou migrace. Takové otázky jsou důležité, protože nám mohou něco napovědět o řadě různých zkušeností, které mohou migranti mít. Zkoumání příkladů z minulosti nám může také pomoci porozumět událostem, které se odehrávají dnes. Můžeme porovnávat a posuzovat, zda stále existuje spojitost mezi historickými událostmi a tím, co se kolem nás děje v našem současném světě. Migrace je odvěkým procesem, který se v mnoha ohledech promítá do dnešní doby.

Definice

Migrace

Geografický pohyb osob nebo skupin osob přes státní hranice nebo v rámci území jednoho státu. Jedná se o pohyb populace v nejširším slova smyslu, zahrnující jakýkoli druh pohybu obyvatelstva z místa na místo, bez ohledu na jeho délku, rozložení a motivy. Pojem migrace proto zahrnuje pohyb uprchlíků, vysídlených osob, ekonomických migrantů i osob cestujících za jiným účelem, včetně sjednocení rodiny.

Zdroj: *Definice [Mezinárodní organizace pro migraci](#), 2015*

Migrant

Na mezinárodní úrovni žádná obecně uznávaná definice migranta neexistuje. Pojem migrant byl dříve chápán jako obecné označení každé osoby, která se svobodně rozhodne přesídlit do jiné země pro svůj osobní prospěch nezávisle na vlivu jiných závažných okolností. Tento pojem se tudíž vztahoval na osoby a jejich rodinné příslušníky, které odešly do jiného státu či regionu, aby zlepšily své hmotné a společenské podmínky i životní perspektivu pro sebe a svoji rodinu. Organizace spojených národů definuje migranta jako osobu, která se v cizině zdržuje déle než jeden rok, bez ohledu na příčiny (zda dobrovolně či nedobrovolně) a způsoby (zda legálně či nelegálně) migrace. Na základě takto formulované definice tedy osoby cestující na kratší období, jako turisté nebo podnikatelé, nejsou považovány za migranty. Obecná praxe je však širší a zahrnuje pod tento pojem i některé migranty cestující na kratší dobu, jako například sezónní brigádníky na farmách, kteří cestují za prací v období setí a sklizně.

Zdroj: Definice [Mezinárodní organizace pro migraci](#), 2015

Uprchlík

Osoba, která se „nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy z pronásledování z důvodů rasových, náboženských, národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů a je neschopna přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám odmítá přijmout ochranu své vlasti“. (Čl. 1 písm. a) (2) Úmluvy o právním postavení uprchlíků, 1951, ve znění Protokolu z roku 1967). Kromě definice uprchlíka obsažené v čl. 1 odst. 2 Úmluvy o uprchlících z roku 1951 existuje ještě definice Úmluvy Organizace africké jednoty (OAJ), podle níž jsou uprchlíky všechny osoby, které jsou nuceny opustit svoji zemi „z důvodu vnější agrese, okupace, cizí nadvlády nebo událostí vážně narušujících veřejný pořádek ve své zemi nebo její části z důvodu původu nebo národnosti.“ Podobně se uvádí v Cartagenské deklaraci z roku 1984, že uprchlíci jsou i osoby, které jsou nuceny opustit svou zemi, „protože jejich životy, bezpečnost nebo svoboda byly ohroženy všeobecným násilím, cizí agresí, vnitřními konflikty, masivním porušováním lidských práv nebo jinými okolnostmi, které závažným způsobem narušují veřejný pořádek.“

Zdroj: Definice [Mezinárodní organizace pro migraci](#), 2015

„Push factors“

Faktory, jež nutí osoby opustit zemi, kde žijí.

„Pull factors“

Faktory, jež přitahují osoby do nové země.